

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ιανουάριος - Νοέμβριος 2008

Περίληψη

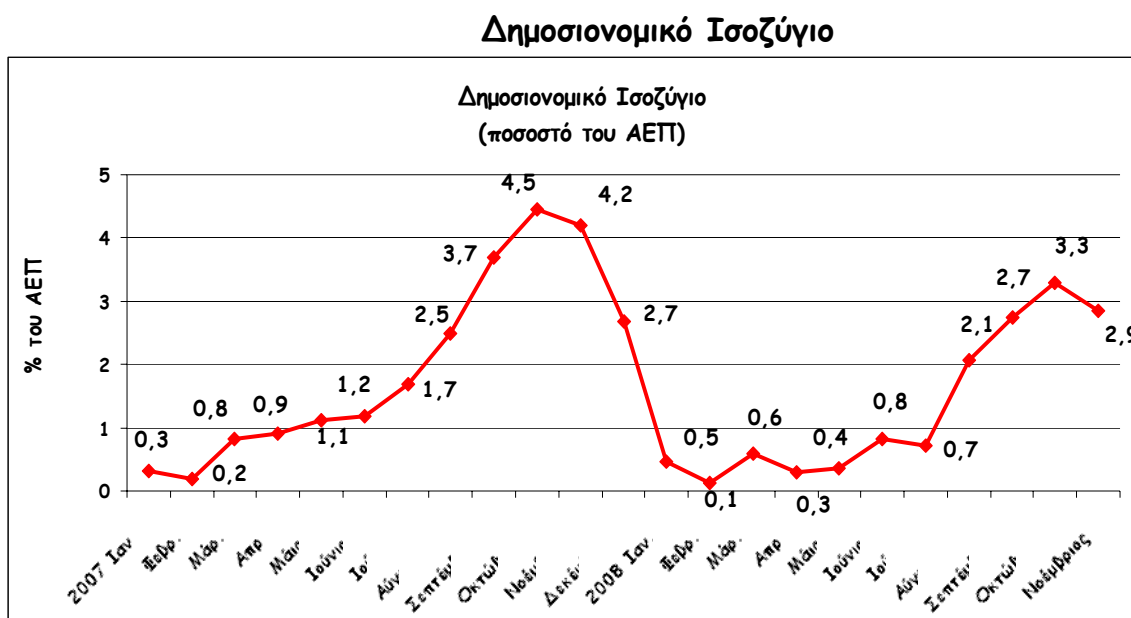
1. Το δημοσιονομικό πλεόνασμα του πρώτου εντεκαμήνου περιορίστηκε στο 2,9% του ΑΕΠ σε σύγκριση με 4,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2007.
2. Μετά τις εξαιρετικές επιδόσεις του 2007, όπου το δημοσιονομικό ισοζύγιο μετατράπηκε σε πλεονασματικό ύψους 3,4% του ΑΕΠ, λόγω κυρίως των απρόβλεπτων ψηλών ρυθμών αύξησης των εσόδων, ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων εσόδων κατά το πρώτο εντεκάμηνο του 2008 παρουσίασε την αναμενόμενη επιβράδυνση. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων εσόδων περιορίστηκε σημαντικά στο 5,5% σε σύγκριση με 21,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2007, αντικατοπτρίζοντας τον προσωρινό χαρακτήρα μεγάλης μερίδας εσόδων του 2007.
3. Σε αντίθεση με τα έσοδα, οι δαπάνες παρουσιάζουν επιτάχυνση και αυξάνονται με ρυθμούς ψηλότερους από τις ετήσιες προβλέψεις του ΠΣΤ. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων δαπανών ανήλθε στο 9,9% σε σύγκριση με την ετήσια πρόβλεψη που περιλήφθηκε στο ΠΣΤ ύψους 5,6%.
4. Μέρος της επιτάχυνσης των δημοσίων δαπανών οφείλεται στην καταβολή του πασχαλινού επιδόματος, της εισαγωγής πόσιμου νερού από την Ελλάδα και των μισθολογικών αυξήσεων ύψους 2%. Σε περίπτωση που εξαιρεθούν τα πιο πάνω, τότε ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων δαπανών περιορίζεται στο 8,0%.
5. Εξαιτίας της ανάληψης υποχρεώσεων για απρόβλεπτες δαπάνες, ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων δαπανών θα επιταχυνθεί ακόμη περισσότερο το Δεκέμβριο λόγω της αναμενόμενης καταβολής αποζημιώσεων στην γεωργία λόγω της ανομβρίας €67,5 εκ. πριν το τέλος του χρόνου.

6. Με βάση τα πιο πάνω και εάν συνεχισθούν οι τάσεις του πρώτου εντεκαμήνου, το πλεόνασμα του δημοσιονομικού ισοζυγίου για ολόκληρο το 2008 υπολογίζεται να περιορισθεί στο 1,0%¹ του ΑΕΠ σε σύγκριση με 3,4% τον προηγούμενο χρόνο. Το δημόσιο χρέος εκτιμάται να συνεχίσει την πτωτική του πορεία και να περιορισθεί γύρω στο 49,5%² του ΑΕΠ σε σύγκριση με 59,8% τον προηγούμενο χρόνο.

Ανάλυση

7. Το δημοσιονομικό ισοζύγιο, κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2008 παρουσιάζει επιδείνωση, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

8. Πιο συγκεκριμένα, το δημοσιονομικό ισοζύγιο³ την υπό αναφορά περίοδο παρουσίασε πλεόνασμα της τάξης του 2,9% του ΑΕΠ σε σύγκριση με πλεόνασμα 4,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Σε απόλυτους αριθμούς το δημοσιονομικό πλεόνασμα κατά την υπό αναφορά περίοδο περιορίστηκε στα €480,9 εκ. σε σύγκριση με €662,0 εκ. το 2007. Η πιο πάνω εξέλιξη αντικατοπτρίζεται και στο πρωτογενές ισοζύγιο⁴ (primary balance) του οποίου το πλεόνασμα μειώθηκε στα €1.045,9 εκ. σε σύγκριση με €1.217,3 εκ. το 2007.

1 Η πρόβλεψη σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2007-2011 για το δημοσιονομικό ισοζύγιο ως ποσοστό του ΑΕΠ ανέρχεται στο 0,5%.

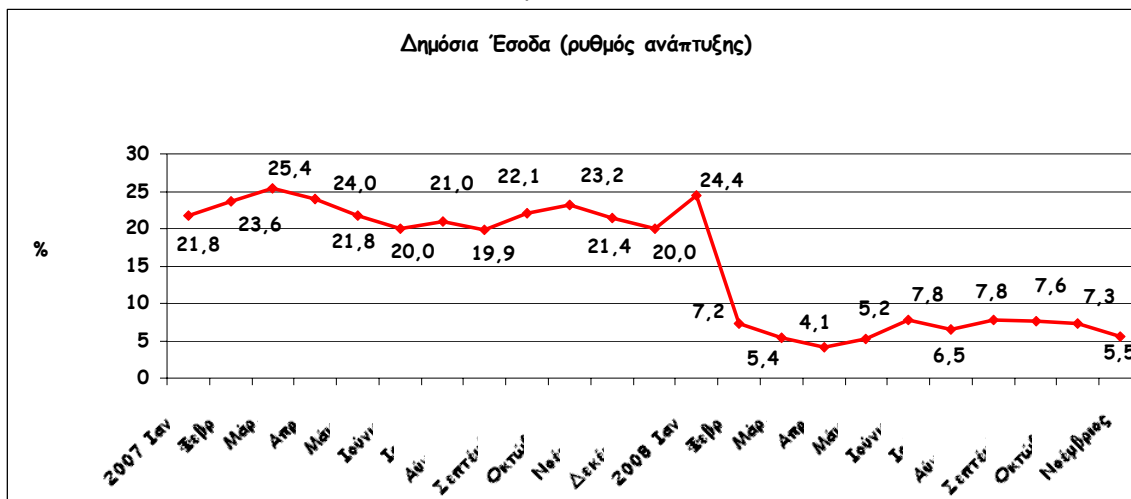
2 Η πρόβλεψη σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2007-2011 για το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ ανέρχεται στο 48,5%.

3 Το ισοζύγιο υπολογίζεται σε χρηματική βάση (cash basis) και περιλαμβάνει τους λογαριασμούς της Κεντρικής Κυβέρνησης και του Τ.Κ.Α. και δεν περιλαμβάνει τους λογαριασμούς των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

4 Το πρωτογενές ισοζύγιο είναι το δημοσιονομικό έλλειμμα (έσοδα μείον δαπάνες) εξαιρουμένων των δαπανών για τοκοχρεολύσια.

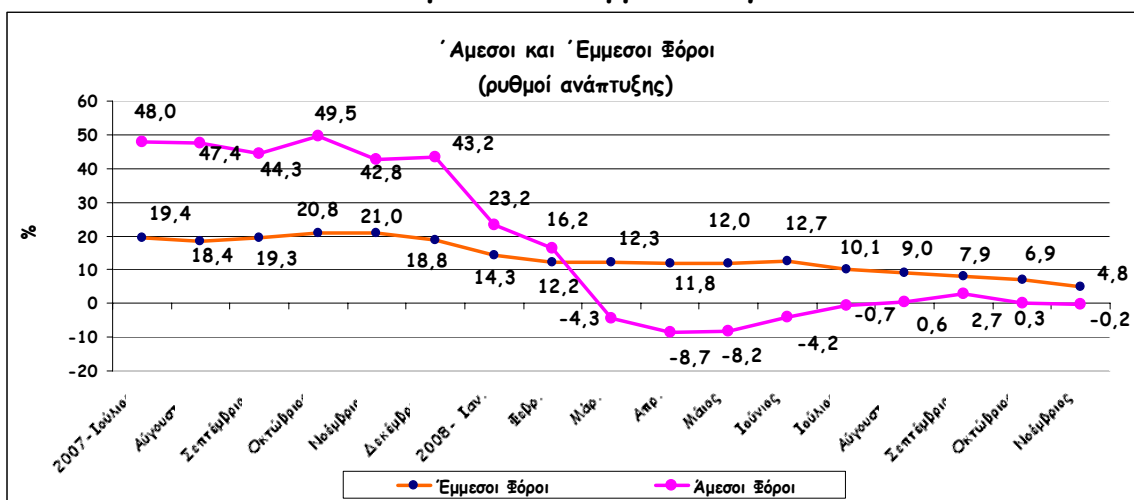
9. Τα δημόσια έσοδα κατά το πρώτο εντεκάμηνο του 2008 παρουσιάζουν επιβράδυνση σε σχέση με τους ψηλούς ρυθμούς αύξησης του προηγούμενου χρόνου αντικατοπτρίζοντας τον προσωρινό χαρακτήρα μερίδας εσόδων του 2007. Ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων εσόδων κατά το πρώτο εντεκάμηνο του έτους σε σύγκριση με το αντίστοιχο πρώτο εντεκάμηνο του 2007 περιορίστηκε στο 5,5% που είναι αισθητά χαμηλότερο από τον ρυθμό αύξησης του 21,4% του προηγούμενου χρόνου.

Δημόσια Έσοδα

10. Η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των δημοσίων εσόδων προκύπτει κυρίως από τη μείωση που παρατηρείται στα έσοδα από την άμεση φορολογία. Συγκεκριμένα, τα έσοδα από την άμεση φορολογία μειώθηκαν με ποσοστό 0,2% σε σύγκριση με ποσοστό αύξησης 42,8% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Η εικόνα που παρουσιάζουν τα έσοδα από την έμμεση φορολογία, σε σχέση με την άμεση, είναι καλύτερη εφόσον συνεχίζουν να αυξάνονται με ψηλότερους ρυθμούς. Τα έσοδα από την έμμεση φορολογία παρουσίασαν επιβράδυνση και αυξάνονται με ρυθμό ύψους 4,8% σε σύγκριση με 21,0% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Ο σχετικά ψηλότερος ρυθμός διόγκωσης των εσόδων από την έμμεση φορολογία σε σχέση με την άμεση φορολογία οφείλεται στον ψηλότερο ρυθμό διεύρυνσης των εσόδων από το ΦΠΑ και τους εισαγωγικούς δασμούς που έφθασαν το 10,3% και 36,8% αντίστοιχα κατά το πρώτο εντεκάμηνο του τρέχοντος έτους.

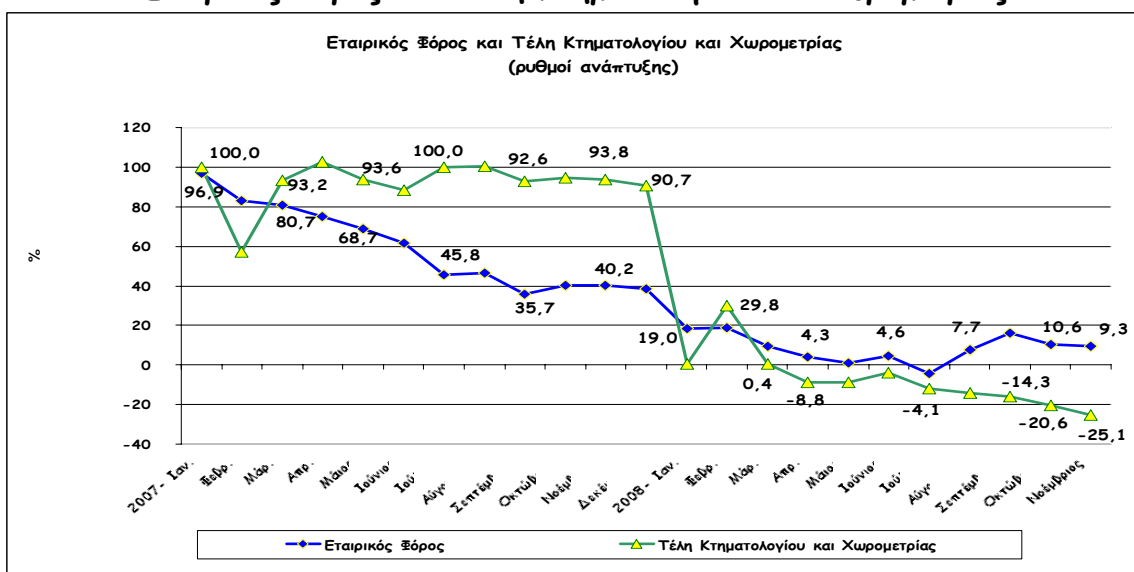
Άμεσοι Vs Έμμεσοι Φόροι

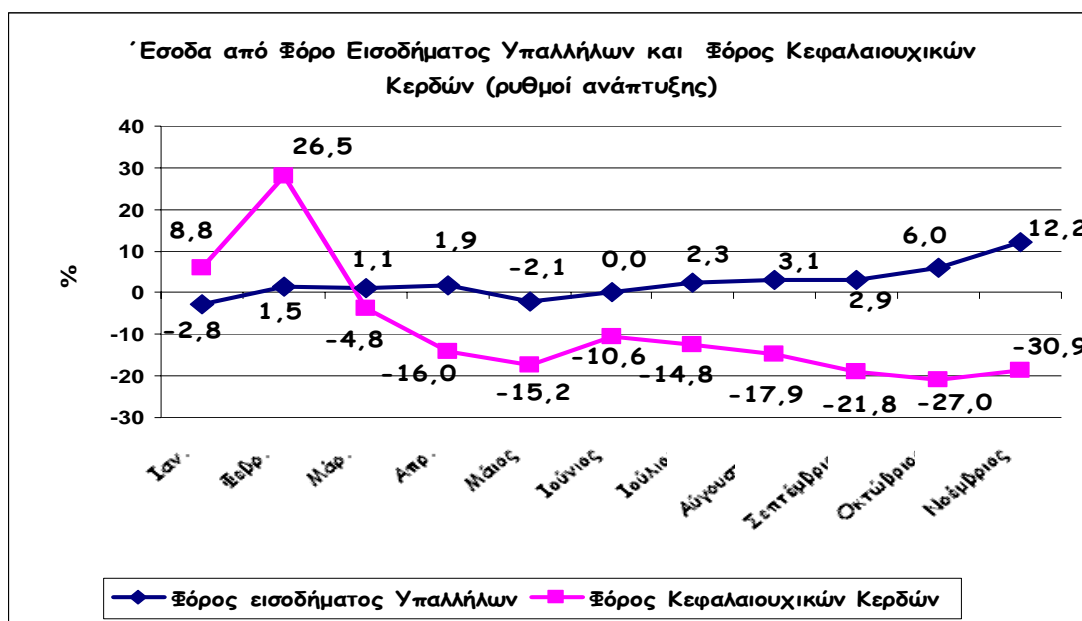
11. Η μείωση των εσόδων από την άμεση φορολογία οφείλεται στις σημαντικές μειώσεις των εσόδων από το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών και των τελών του κτηματολογίου και χωρομετρίας. Σε αντίθεση με τα πιο πάνω οι εισπράξεις από τον εταιρικό φόρο αυξάνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς λόγω τερματισμού της μεταβατικής περιόδου εφαρμογής μειωμένου συντελεστή (4,25%) εταιρικού φόρου για τις εταιρείες διεθνών δραστηριοτήτων.

12. Η αύξηση των εσόδων από το φόρο εισοδήματος για φυσικά πρόσωπα επηρεάζεται αρνητικά από την αύξηση του αφορολόγητου ποσού και στην αναπροσαρμογή των φορολογικών κλιμάκων από 1.1.2008, ενώ οι μειώσεις των εσόδων από το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών και τελών κτηματολογίου και χωρομετρίας οφείλονται στη μείωση που παρουσιάζει ο τομέας της αγοράς ακινήτων.

Εταιρικός Φόρος και Τέλη Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

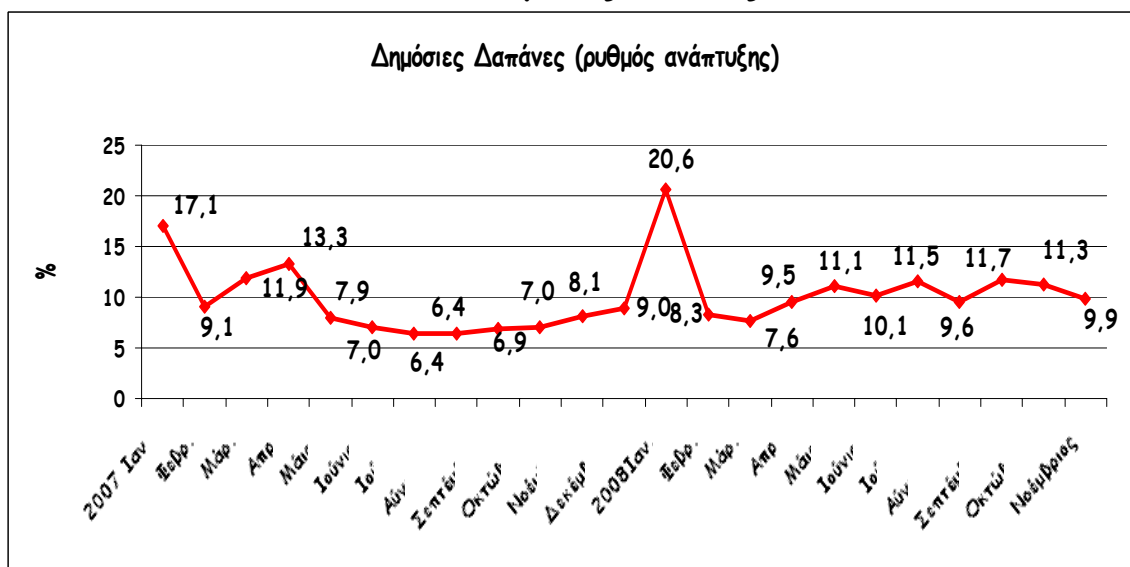

Έσοδα από Φόρο Εισοδήματος Υπαλλήλων και Φόρο Κεφαλαιουχικών Κερδών

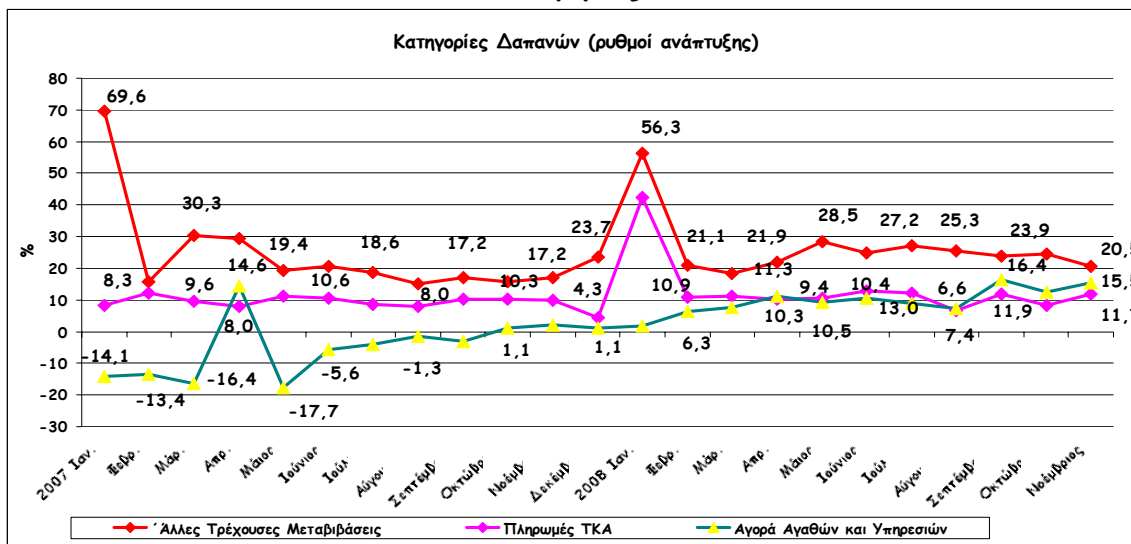
13. Παράλληλα, όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες, οι αρχικές προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών που περιλήφθηκαν στο ΠΣΤ κατέληξαν σε υπολογιζόμενο ρυθμό αύξησής τους ύψους 5,6%. Κατά το πρώτο εντεκάμηνο του 2008, οι δημόσιες δαπάνες παρουσιάζουν ψηλότερο ρυθμό διεύρυνσης που φτάνει το 9,9%.

Δημόσιες Δαπάνες

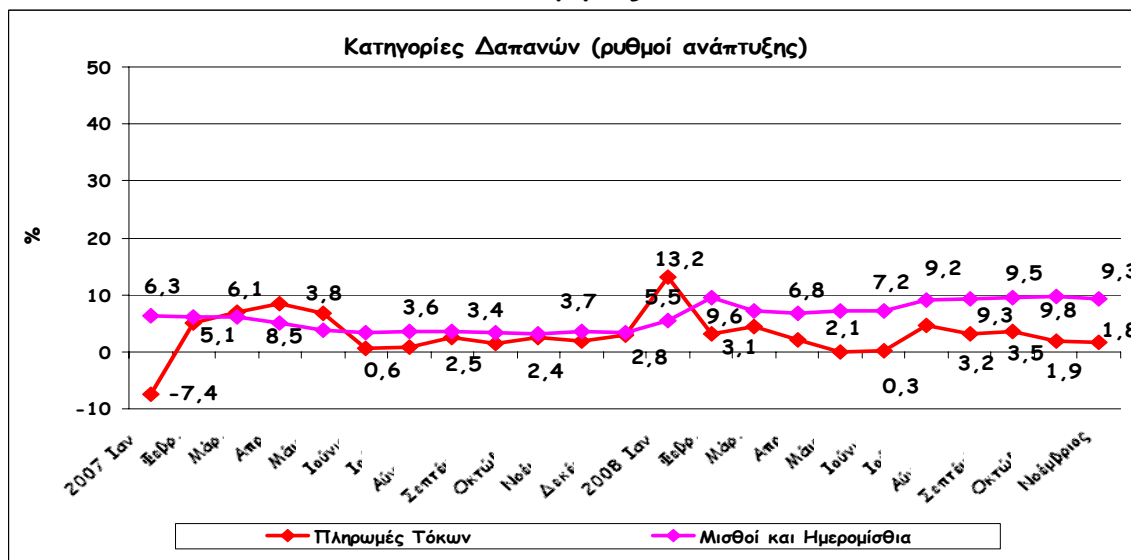
14. Τις σημαντικότερες αυξήσεις παρουσιάζουν οι άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις⁵ (20,5%), οι κεφαλαιουχικές δαπάνες (16,3%), οι αγορές αγαθών και υπηρεσιών (15,5%) και οι πληρωμές του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (11,7%). Με μικρότερο ρυθμό αυξάνονται οι δαπάνες για μισθούς και ημερομίσθια (9,3%) και για κοινωνική σύνταξη (3,3%).

Κατηγορίες Δαπανών

15. Οριακά αυξάνονται οι πληρωμές τόκων (1,8%), ενώ οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα, άμυνα και επιχορηγήσεις, παρουσιάζουν μειώσεις ύψους 0,02%, 21,2% και 62,6% αντίστοιχα.

Κατηγορίες Δαπανών

⁵ Οι άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις κοινωνικές παροχές, χορηγίες προς τους ημικρατικούς οργανισμούς και τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις συνεισφορές της Κύπρου στον Προϋπολογισμό της Ε.Ε.

16. Το δημόσιο χρέος το Νοέμβριο του 2008 ως ποσοστό του ΑΕΠ περιορίστηκε στο 47,5% σε σύγκριση με 57,5% που ήταν τον αντίστοιχο μήνα του 2007.

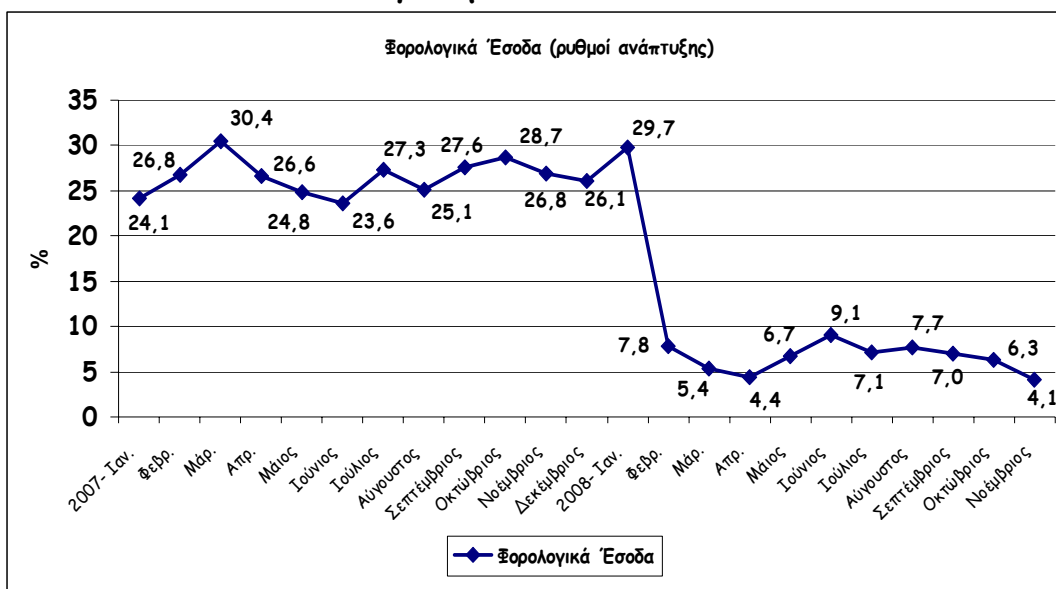
Ανάλυση των Εξελίξεων στα Δημόσια Οικονομικά

17. Αναλυτικότερα, η εικόνα των δημόσιων οικονομικών κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2008 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου έχει ως ακολούθως:

Έσοδα

- Τα δημόσια έσοδα παρουσίασαν επιβράδυνση και αυξήθηκαν με ποσοστό της τάξης του **5,5%** φτάνοντας τα €5.953,4 εκ. το 2008 σε σύγκριση με €5.642,8 εκ. κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2007.
- Τα φορολογικά έσοδα που αποτελούν την κύρια πηγή εσόδων έχουν ανέλθει στα €5.255,0 εκ. κατά το πρώτο εντεκάμηνο του 2008 σε σύγκριση με €5.049,3 εκ. το αντίστοιχο πρώτο εντεκάμηνο του 2007 σημειώνοντας έτσι αύξηση της τάξης του 4,1%.

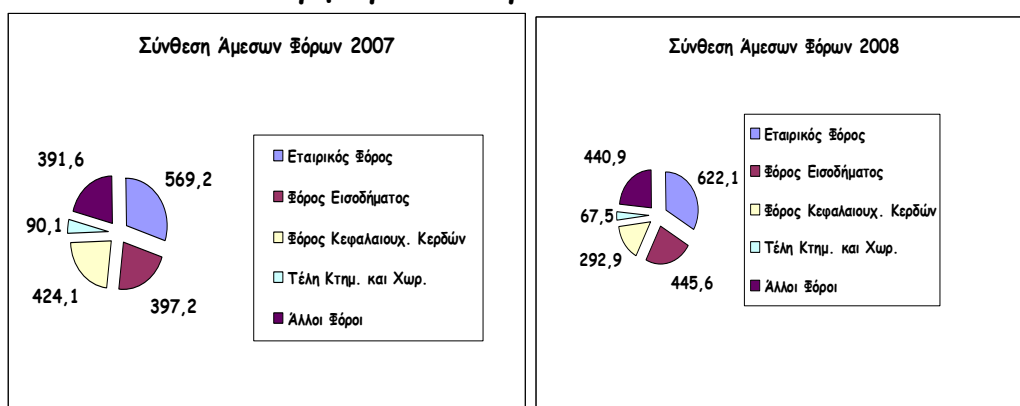
Φορολογικά Έσοδα

Άμεσοι Φόροι

- Αναλυτικότερα, κατά την υπό αναφορά περίοδο οι άμεσοι φόροι μειώθηκαν και περιρίστηκαν στα €1.868,9 εκ. το 2008 σε σύγκριση με €1.872,2 εκ. το 2007 σημειώνοντας μείωση της τάξης του 0,2%. Αυτό οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων από το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών (-30,9%) και στη μείωση των τελών κτηματολογίου και χωρομετρίας (-25,1%).
- Η σύνθεση των άμεσων φόρων συγκριτικά για το 2007 και 2008 έχουν την ακόλουθη εικόνα:

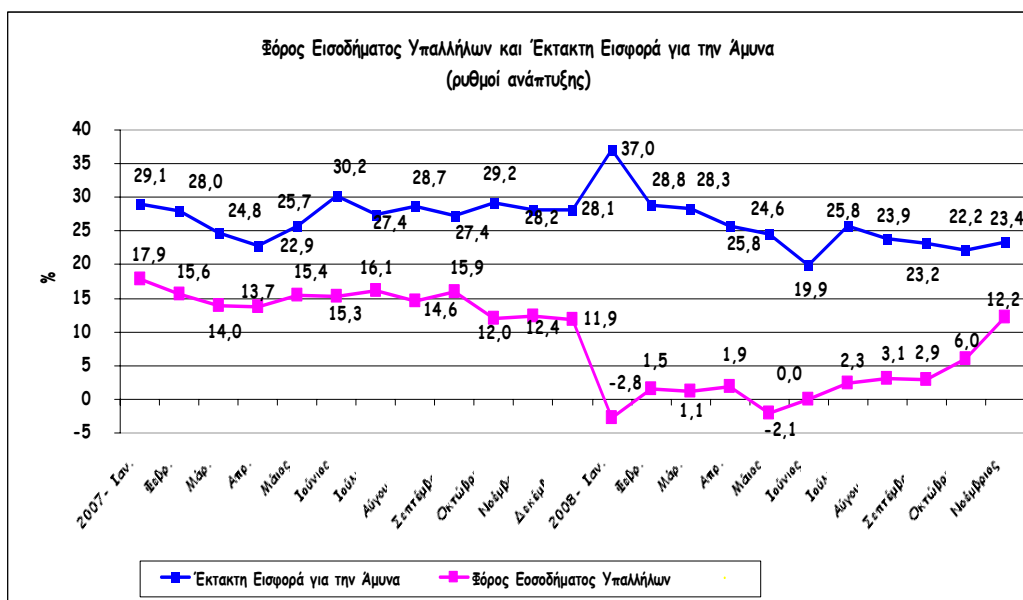
Κατανομή Άμεσων Φόρων 2008 Vs 2007

- Συγκεκριμένα, τα έσοδα από τον εταιρικό φόρο παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 9,3% σε σύγκριση με αύξηση ύψους 40,2% που παρουσίασαν την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Σε απόλυτους αριθμούς, τα έσοδα από το φόρο αυτό έφτασαν στα €622,1 εκ. σε σύγκριση με €569,2 εκ. το 2007.
- Σημειώνεται ότι, τα έσοδα από το λογιζόμενο μέρος των νομικών προσώπων, που εισπράττεται με την επιβολή της έκτακτης αμυντικής εισφοράς, αυξήθηκαν σημαντικά (28,3%) κατά την υπό αναφορά περίοδο φθάνοντας έτσι τα €131,9 εκ. σε σύγκριση με €102,8 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Τα πιο πάνω έσοδα αφορούσαν κέρδη του 2005 που δεν έχουν διανεμηθεί, συνεπώς η εξέλιξη αυτή οφείλεται στη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων των ημεδαπών εταιρειών το 2005 μετά τη χαμηλή κερδοφορία της περιόδου 2000 - 2003 και τη μη καταβολή μερίσματος προς τους μετόχους.

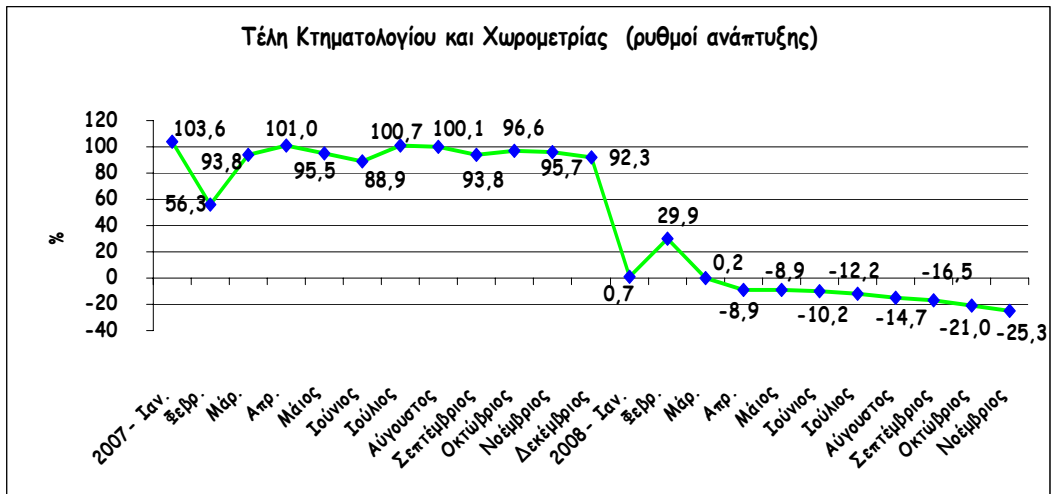
- Τα έσοδα από το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών παρουσιάζουν μείωση της τάξης του 30,9% κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου του 2008 περιορίζοντας τα έσοδα στα €292,9 εκ. σε σύγκριση με €424,1 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου, λόγω βασικά της μειωμένης δραστηριότητας που παρατηρείται στον τομέα της αγοράς ακινήτων.
- Οι εισπράξεις του φόρου εισοδήματος των υπαλλήλων αυξήθηκαν κατά 12,2% φτάνοντας έσοδα στα €445,6 εκ. σε σύγκριση με €397,2 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2007 παρόλη την αναθεώρηση του αφορολόγητου εισοδήματος και αναπροσαρμογής των φορολογικών κλιμάκων από 1.1.2008.

Φόρος Εισοδήματος Υπαλλήλων και Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα

- Παράλληλα, τα τέλη Κτηματολογίου και Χωρομετρίας που εμπίπτουν στην άμεση φορολογία παρουσιάζουν μείωση της τάξης του 25,1% σε σύγκριση με ρυθμό αύξησης ύψους 93,8% την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Σε απόλυτους αριθμούς τα έσοδα περιορίζονται στα €67,5 εκ. από τα €90,1 εκ. που ήταν το 2007 αντικατοπτρίζοντας τη μειωμένη δραστηριότητα του τομέα της αγοράς ακινήτων. Τα συνολικά έσοδα από τα τέλη Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, που εμπίπτουν στην άμεση και έμμεση φορολογία καθώς και στα μη φορολογικά έσοδα, παρουσιάζουν ανάλογη μείωση της τάξης του 25,3% με το σύνολο των εσόδων αυτών να περιορίζονται στα €268,4 εκ. σε σύγκριση με €359,4 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2007.

Τέλη Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Συγκριτικά οι κύριες κατηγορίες εσόδων της άμεσης φορολογίας παρουσιάζουν την ακόλουθη εικόνα:

Άμεση Φορολογία - Κύριες Πηγές Εσόδων

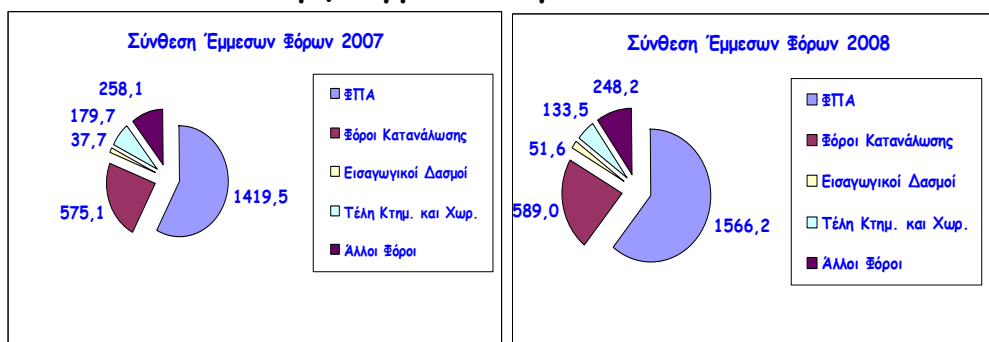
Κατηγορία	2007 Ιανουάριος- Νοέμβριος € εκ.	2008 Ιανουάριος- Νοέμβριος € εκ.	% Μεταβολή
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	424,1	292,9	-30,9
Εταιρικός Φόρος	342,6	358,0	4,5
Εταιρικός Φόρος Εταιρειών Διεθνών Δραστηριοτήτων	226,6	264,1	16,5
Φόρος Εισοδήματος Υπαλλήλων	347,0	393,5	13,4
Φόρος Εισοδήματος Αυτοεργοδοτούμενων	50,2	52,1	3,8
Δικαιώματα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	90,1	67,5	-25,1
Άλλες Άμεσες Φορολογίες ⁶	391,6	440,9	12,6

⁶ Περιλαμβάνει τις εισπράξεις από την επιβολή του τέλους αμυντικής εισφοράς στα ενοίκια, μερίσματα, τόκους, τέλη μηχανοκινήτων οχημάτων και άλλα.

Έμμεσοι Φόροι

- Οι έμμεσοι φόροι που αποτελούν και τη σημαντικότερη πηγή των φορολογικών εσόδων έχουν αυξηθεί με ρυθμό ύψους 4,8% φθάνοντας έτσι στα €2.588,4 εκ. την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου, 2008 σε σύγκριση με €2.470,1 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Ψηλούς ρυθμούς αύξησης παρουσιάζουν σχεδόν όλες οι κύριες πηγές εσόδων της έμμεσης φορολογίας μ' εξαίρεση τα έσοδα από τους φόρους κατανάλωσης που παρουσιάζουν μικρή αύξηση και οι άλλοι έμμεσοι φόροι οι οποίοι παρουσιάζουν μείωση.
- Η σύνθεση των έμμεσων φόρων συγκριτικά για το 2007 και 2008 έχουν την ακόλουθη εικόνα:

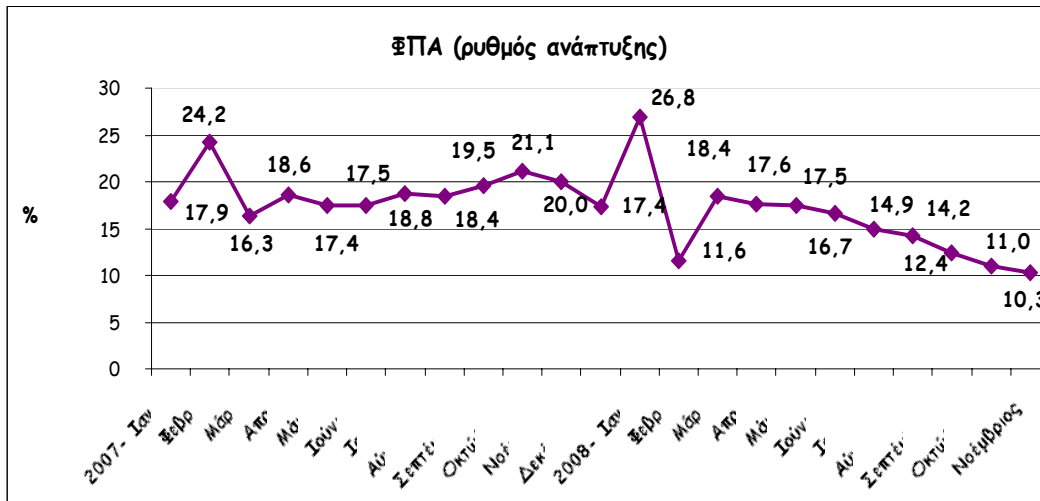
Κατανομή Έμμεσων Φόρων 2008 Vs 2007

- Τα έσοδα από τις εισπράξεις του ΦΠΑ αυξήθηκαν με ρυθμό ύψους 10,3% φθάνοντας έτσι τα €1.566,2 εκ. κατά το πρώτο εντεκάμηνο του τρέχοντος έτους σε σύγκριση με €1.419,5 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Η πιο πάνω αύξηση οφείλεται βασικά στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης⁷, στις αυξήσεις τιμών που παρουσιάζουν συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, στη διάρθρωση της οικονομικής ανάπτυξης που αντικατοπτρίζεται σε αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης καθώς και στη βελτιωμένη φοροεισπρακτική ικανότητα του αρμοδίου Τμήματος.

⁷ Με την ένταξή μας στην Ε.Ε. επιβλήθηκε ΦΠΑ ύψους 15% στις αγοραπωλησίες οικοδομών που ανεγείρονταν με πολεοδομική άδεια που εκδιδόταν μετά την 1.5.2004.

Έσοδα Φ.Π.Α.

- Τα έσοδα από φόρους κατανάλωσης παρουσιάζουν μικρή σχετικά αύξηση της τάξης του 2,4% φτάνοντας έτσι στα €589,0 εκ. σε σχέση με €575,1 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου λόγω κυρίως της κατάργησης του φόρου κατανάλωσης στα αεριούχα αναψυκτικά καθώς και στην οριακή αύξηση του φόρου κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή (0,04%).
- Συνοπτικά οι εισπράξεις των βασικών κατηγοριών της έμμεσης φορολογίας κατά τα τελευταία τρία χρόνια παρουσιάζουν την ακόλουθη εικόνα:

Έμμεσοι Φόροι - Κύριες Πηγές Εσόδων

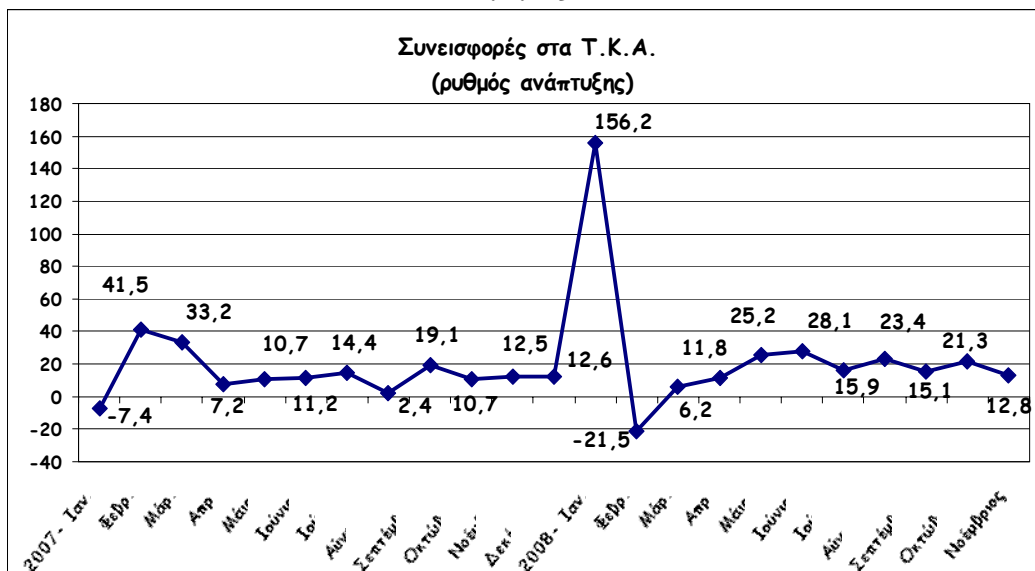
Κατηγορία	2006 Ιανουάριος- Νοέμβριος € εκ.	2007 Ιανουάριος- Νοέμβριος € εκ.	2008 Ιανουάριος- Νοέμβριος € εκ.
Φ.Π.Α. % μεταβολή	1.183,4	1.419,5 20,0%	1.566,2 10,3%
Φόροι Κατανάλωσης % μεταβολή από τους οποίους:	534,5	575,1 7,6%	589,0 2,4%
<i>Πετρελαιοειδή % μεταβολή</i>	<i>207,7</i>	<i>251,7 21,2%</i>	<i>251,8 0,04%</i>
<i>Καπνά % μεταβολή</i>	<i>166,6</i>	<i>171,6 3,0%</i>	<i>184,0 7,2%</i>
<i>Οχήματα % μεταβολή</i>	<i>93,4</i>	<i>119,5 28,0%</i>	<i>126,5 5,8%</i>

- Οι άλλοι έμμεσοι φόροι⁸ παρουσίασαν μείωση της τάξης του 12,8% περιορίζοντάς τους στα €381,6 εκ. σε σύγκριση με €437,8 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Οι λόγοι της μείωσης των εσόδων της κατηγορίας αυτής εστιάζονται κυρίως στη μείωση των εσόδων από τα τέλη του κτηματολογίου και χωρομετρίας (€46,2 εκ.).
- Συγκεκριμένα, τα έσοδα από την εισπραξη τελών κτηματολογίου και χωρομετρίας που εμπίπτουν στην έμμεση φορολογία παρουσιάζουν μείωση κατά την υπό αναφορά περίοδο της τάξης του 25,7% περιορίζοντας έτσι τα έσοδα στα €133,5 εκ. σε σύγκριση με €179,7 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2007 αντικατοπτρίζοντας έτσι τη μειωμένη δραστηριότητα στον τομέα της αγοράς ακινήτων.

Εισφορές στα Τ.Κ.Α.

- Οι εισφορές στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τ.Κ.Α.) παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 12,8% φτάνοντας τα €797,7 εκ., σε σύγκριση με €706,9 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των απολαβών και της απασχόλησης καθώς και της καταχώρησης των συνεισφορών του ιδιωτικού τομέα του Δεκεμβρίου 2007 τον Ιανουάριο του 2008 λόγω της επικείμενης τότε εισαγωγής του ευρώ και της ανάγκης ρύθμισης του συστήματος.

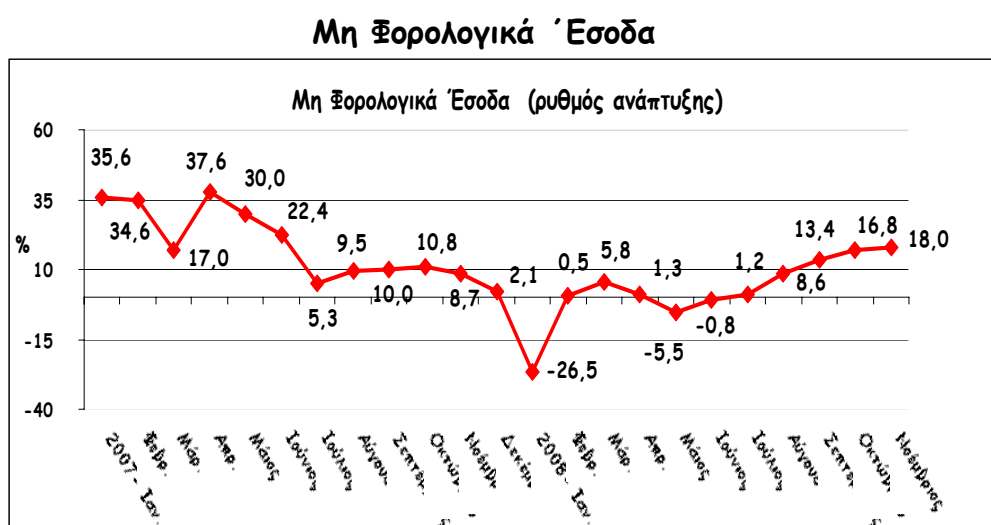
Συνεισφορές στα Τ.Κ.Α.

⁸ Οι άλλοι έμμεσοι φόροι αφορούν κυρίως τα τέλη κτηματολογίου και χωρομετρίας, τα τέλη χαρτοσήμων, τα δικαιώματα εγγραφής εταιρειών, τα τέλη εγγραφής και κυκλοφορίας των μηχανοκίνητων οχημάτων και την εισφορά στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής.

Μη Φορολογικά Έσοδα

- Τα μη φορολογικά έσοδα παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 18,0% σε σύγκριση με αύξηση ύψους 8,7% την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Σε απόλυτους αριθμούς τα μη φορολογικά έσοδα έφτασαν τα €684,0 εκ. σε σύγκριση με €579,6 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην αύξηση του δικαιώματος διαχείρισης αερολιμένων (€25,5 εκ.), και στην καταβολή μερίσματος από την ΑΤΗΚ ύψους €73,0 εκ. Οι πιο πάνω αυξήσεις αντισταθμίστηκαν από τη μείωση των εσόδων από τα τέλη κτηματολογίου και χωρομετρίας (€22,6 εκ.) καθώς επίσης και τη μειωμένη καταβολή μερίσματος από την Κεντρική Τράπεζα (€8,5 εκ.) και την ΑΗΚ (€12,0 εκ.).

Δαπάνες

- Οι δημόσιες δαπάνες παρουσιάζουν επιτάχυνση και αυξήθηκαν με ρυθμό ύψους 9,9% την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου, 2008 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Ο σχετικά ψηλός ρυθμός αύξησης των δημόσιων δαπανών οφείλεται βασικά στην επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης των δαπανών για κεφαλαιουχικές δαπάνες, άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις, αγορές αγαθών και υπηρεσιών, πληρωμές από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και μισθούς και ημερομίσθια. Συγκεκριμένα οι κατηγορίες των δαπανών αυτών αυξήθηκαν με ρυθμούς ύψους 16,3%, 20,5%, 15,5%, 11,7% και 9,3% αντίστοιχα. Όσον αφορά τις δαπάνες για αμυντικό εξοπλισμό, επιδοτήσεις, καθώς και τις δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα παρουσίασαν μείωση της τάξης του 21,1%, 62,6% και 0,02% αντίστοιχα.

- Σε απόλυτους αριθμούς οι δημόσιες δαπάνες έχουν φθάσει τα €5.472,5 εκ. το πρώτο εντεκάμηνο του 2008 σε σύγκριση με €4.980,8 εκ. το αντίστοιχο πρώτο εντεκάμηνο του 2007.

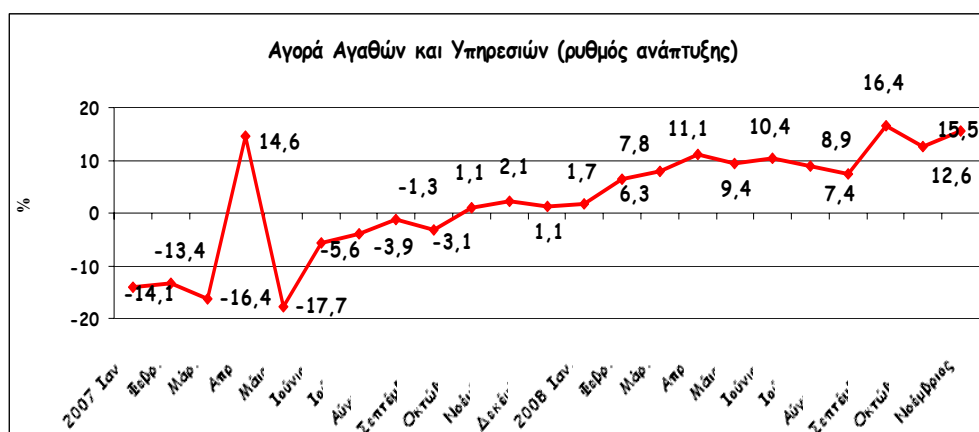
Μισθοί και Ημερομίσθια

- Αναλυτικότερα, οι μισθοί και τα ημερομίσθια αυξήθηκαν με ρυθμό ύψους 9,3% κατά την υπό αναφορά περίοδο του 2008 σε σχέση με το 2007 φθάνοντας έτσι στα €1.480,1 εκ. από τα €1.354,0 εκ. Ο ρυθμός αύξησης των δαπανών για μισθούς και ημερομίσθια οφείλεται στην ενσωμάτωση της αύξησης της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ΑΤΑ) ύψους 2,6%, στην παραχώρηση ετήσιων προσαυξήσεων, στην παραχώρηση μισθολογικών αυξήσεων ύψους 2% καθώς και στην αύξηση της απασχόλησης.

Αγαθά και Υπηρεσίες

- Οι δαπάνες για αγορές αγαθών και υπηρεσιών⁹ παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 15,5% φτάνοντας έτσι στα €410,3 εκ. κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου του 2008 σε σύγκριση με €355,1 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για αγορά ύδατος κατά €28,3 εκ., φαρμάκων και εμβολίων κατά €7,5 εκ. και στα έξοδα εκλογών €7,4 εκ..

Αγορά Αγαθών και Υπηρεσιών

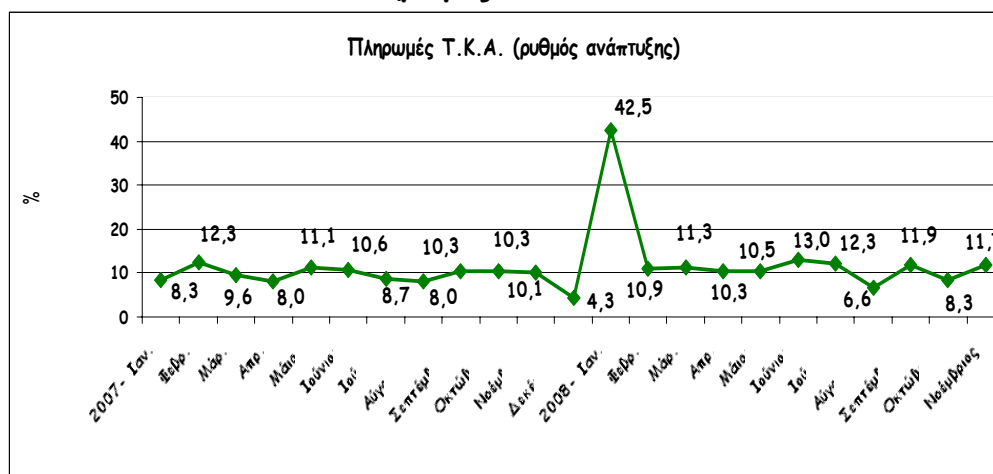

⁹ Οι δαπάνες για αγορές αγαθών και υπηρεσιών αφορούν δαπάνες για αγορά φαρμάκων και εμβολίων, εκπαίδευση προσωπικού/συνέδρια, εκδόσεις και δημοσιότητα, κλπ.

Δαπάνες Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- Οι πληρωμές του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων αυξήθηκαν με ρυθμό ύψους 11,7% φτάνοντας έτσι στα €878,4 εκ. κατά το υπό αναφορά εντεκάμηνο σε σχέση με €786,1 εκ. το 2007. Η αύξηση αυτή οφείλεται εν μέρει στην ενσωμάτωση της αύξησης της ΑΤΑ ύψους 2,6% και της αναπροσαρμογής της βασικής σύνταξης, στην πληρωμή αδειών καθώς και στην αύξηση των δικαιούχων.

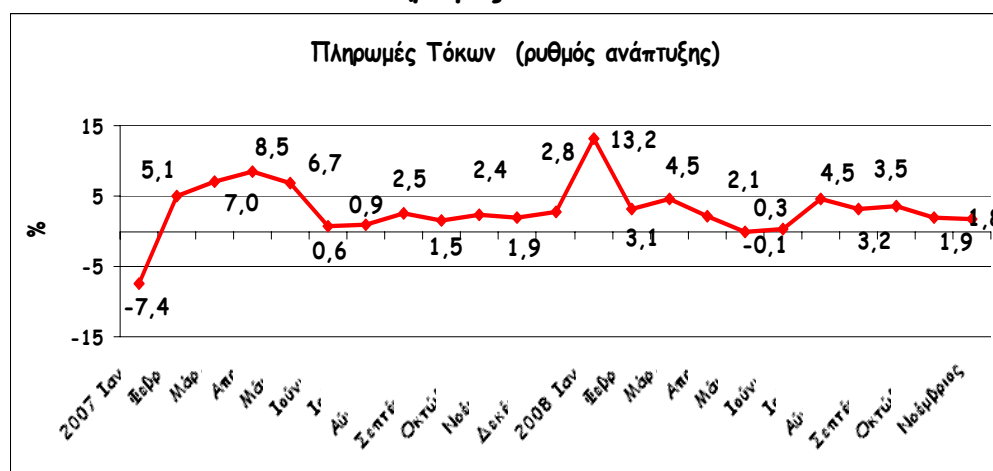
Πληρωμές Τ.Κ.Α.

Πληρωμές Τόκων

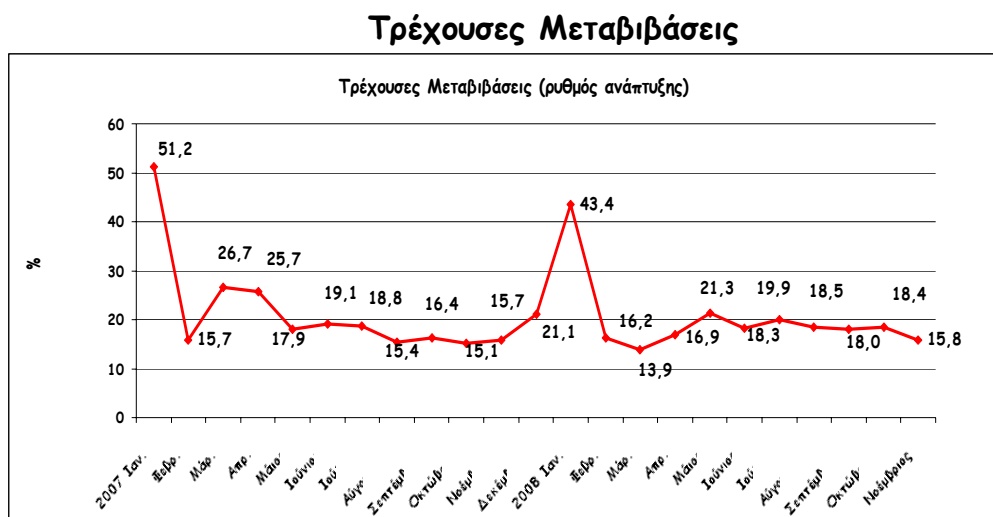
- Η καταβολή τόκων παρουσιάζει οριακή αύξηση της τάξης του 1,8% φτάνοντας στα €565,0 εκ. σε σύγκριση με €555,3 εκ. κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2007 λόγω μείωσης του μέσου κόστους εξυπηρέτησης και του ύψους του δημόσιου χρέους.

Πληρωμές Τόκων

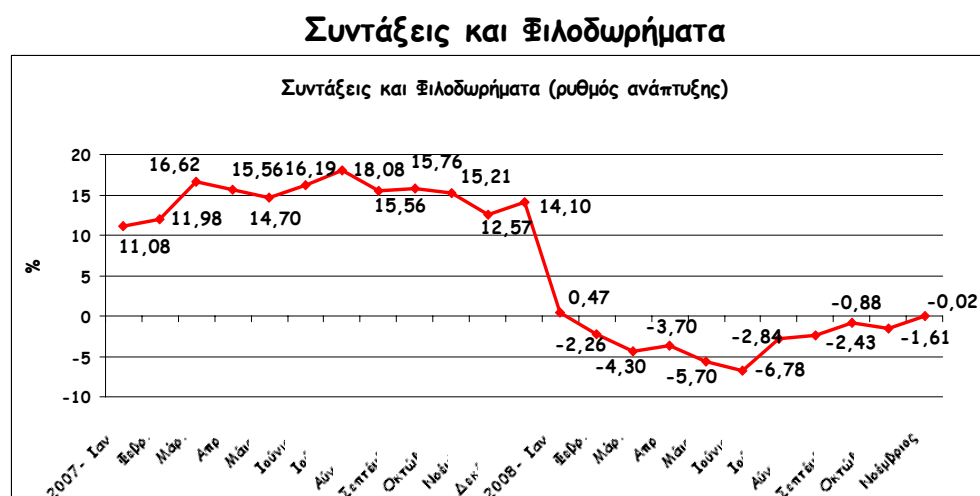
Τρέχουσες Μεταβιβάσεις

- Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις¹⁰ παρουσίασαν επιτάχυνση και αυξήθηκαν με ποσοστό της τάξης του 15,8% και έφτασαν τα €1.772,1 εκ. την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου του 2008 σε σύγκριση με €1.529,9 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

Συντάξεις και Φιλοδωρήματα

- Λόγω του ότι από 1.7.2005 άρχισε να εφαρμόζεται η σταδιακή επέκταση του ορίου ηλικίας για αφυπηρέτηση από τη δημόσια υπηρεσία, το 2008 δεν αναμένεται να υπάρξει σημαντικός αριθμός αφυπηρετήσεων. Οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα μειώθηκαν οριακά με ρυθμό ύψους 0,02% και έφτασαν τα €309,6 εκ. το πρώτο εντεκάμηνο του 2008 από τα €309,7 εκ. που ήταν το 2007.

¹⁰ Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα, για κοινωνική σύνταξη, για το επίδομα τέκνου, για τη φοιτητική χορηγία, για τα δημόσια βοηθήματα, για χορηγίες στους ημικρατικούς οργανισμούς, στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στον Προϋπολογισμό της Ε.Ε.

Άλλες Τρέχουσες Μεταβιβάσεις

- Ο ψηλός ρυθμός διόγκωσης των άλλων τρεχουσών μεταβιβάσεων που φθάνει κατά την υπό αναφορά περίοδο το 20,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2007 οφείλεται βασικά στις ακόλουθες χορηγίες:

Κατηγορία	2007 1ο πρώτο εντεκάμηνο € εκ.	2008 1ο πρώτο εντεκάμηνο € εκ.	% Μεταβολή
Παροχές Κοινωνικής Πρόνοιας ¹¹	382,7	478,4	25,0
Παροχές Παιδείας	140,6	174,3	24,0
Ημικρατικοί Οργανισμοί ¹²	185,4	266,6	43,8
Άλλες Χορηγίες Εξωτερικού	150,1	163,9	9,2
Σύνολο	858,8	1.083,2	26,1

- Οι παροχές κοινωνικής πρόνοιας αυξήθηκαν με ρυθμό ύψους 25,0% λόγω κυρίως της καταβολής του πασχαλινού επιδόματος, της αύξησης στα χρηματικά επιδόματα σε δυσπραγούντες και εκτοπισμένους, στις ειδικές χορηγίες σε συνταξιούχους, στα επιδόματα τέκνου, στο επίδομα μάνας, στα επιδόματα βαριάς μορφής κινητικής αναπηρίας, στο συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης και στις έκτακτες χορηγίες.
- Οι χορηγίες στους ημικρατικούς οργανισμούς παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 43,8% φτάνοντας έτσι στα €266,6 εκ. κατά την υπό αναφορά περίοδο σε σχέση με €185,4 εκ. που ήταν κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2007. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στις αυξημένες χορηγίες προς τα Πανεπιστήμια κατά €70,0 εκ., το ΡΙΚ κατά €4,8 εκ., τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας κατά €6,5 εκ. και το ΘΟΚ κατά €4,3 εκ.

11 Περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, τις ειδικές χορηγίες σε συνταξιούχους, τα χρηματικά επιδόματα σε δυσπραγούντες και εκτοπισθέντες και το επίδομα τέκνου.

12 Περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, τις χορηγίες στον ΚΟΤ, στον ΚΟΑ, και στα Πανεπιστήμια Κύπρου.

- Οι παροχές παιδείας αυξήθηκαν με ρυθμό ύψους 24,0% λόγω κυρίως της αύξησης των εκπαιδευτικών χορηγιών μετά από διεύρυνση των κριτηρίων της σχετικής νομοθεσίας.

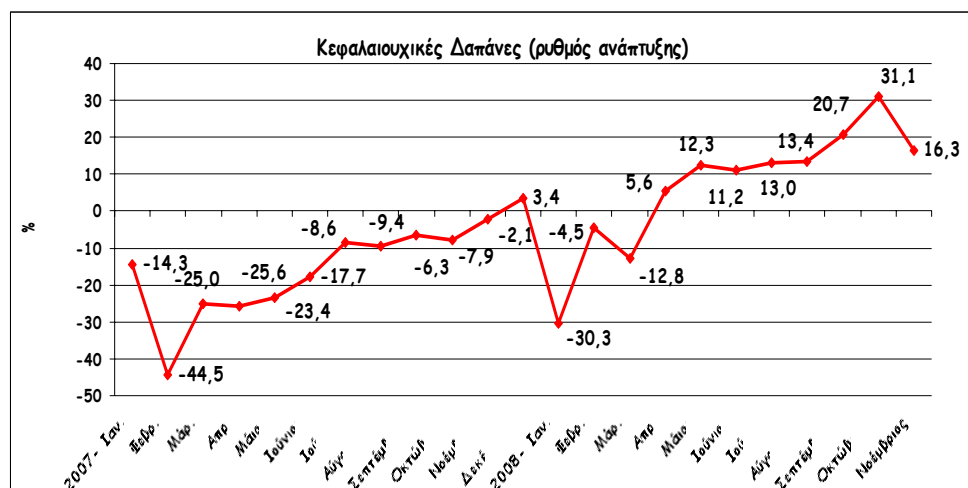
Δαπάνες Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης

- Οι πληρωμές αμυντικών δαπανών παρουσίασαν μείωση της τάξης του 21,1% και περιορίστηκαν στα €45,1 εκ. κατά την υπό αναφορά περίοδο σε σύγκριση με €57,2 εκ. τον προηγούμενο χρόνο.

Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

- Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες το πρώτο εντεκάμηνο του 2008 παρουσίασαν αύξηση ύψους 16,3% και έφτασαν στα €277,2 εκ. σε σύγκριση με €238,5 εκ. το αντίστοιχο πρώτο εντεκάμηνο του 2007. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στην ενσωμάτωση των δαπανών για ανεγέρσεις και βελτιώσεις σχολικών κτιρίων στον Κρατικό Προϋπολογισμό ύψους €47,9 εκ. Ο βαθμός υλοποίησης των αναπτυξιακών δαπανών του Προϋπολογισμού του 2008 περιορίστηκε στο 50,3% έναντι 52,8% το αντίστοιχο πρώτο εντεκάμηνο του 2007.

Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΓΠ/ΤΧ

Νοέμβριος 2008 - ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ 2008